

Hylli i Dritës

Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

(II. ad Cor. III. 17).

---

1. Kishë e Shtet	fq. 233
2. Si xûn fill rrênat e kohës moderne	„ 240
3. Gjaku i marrun (<i>Lahuta e Malcís</i>)	„ 245
4. Per Fjalorin Shqip	„ 253
5. Në dekë të Th. Ippen	„ 259
6. Urtí e burrní nder banorë të Cemit	„ 264
7. Nji kremtim i jashtzakonshem	„ 268
8. Lajme rrokull Shqypnis	„ 276
9. Lajme rrokull botës	„ 278
10. Bibliograffí	„ 280
11. Quo Vadis...? — Pj. II. — 18	„ 137

---

*Drejtimi man tagrin mî çdo artikull, qi botohet në ket të
Perkohshme, tue ndalue njiherit edhe çdo rishtypje a perkthim.*

Kishë e Shtet.

Me 18 Dhetuer 1934 drejtuesi pergjegjës i politikës italjane z. Benito Mussolini në fletoren e Paris-it «Le Figaro» (Nr. 352 Copyright Opera Mundi) nen titullin «L'Église et l'État» botote nji artikull qi kje çmue fort prej shtypit, mund të thomi, të marë botës, pse kishte per themë nji çashtje aktualiteti, nji çashtje me randsí kryesore: Kishë e Shtet. Çashtja, zhvillue mas pikpamjeve fashiste, paraqet nevojen e madhe qi çdo Shtet do të ndieje me u ruejtë jo vetem prej çdo Kulturkampf-it, por me u ruejtë edhe prej çdo veprimit qi të mund të két edhe mâ të leten hije a giasë se don me dalë në nji Kulturkampf.

Prej ânës kishtare u ásht folë me mija heresh Shteteve të botës kjo fjalë msimi. Shpesh, sidomos Papët, bânë çë mos qi të ruhej pagja ndermjet Kishës e Shtetit, pse, me gjithse Tertuljani thotë, se gjaku i martirve ásht fara e të Kshtênve të rí, Kisha e din, neper provë të giata të gati dymí vjetve, se sa dami mund të shkaktohet jo vetem n' ânen fetare, por edhe, e sidomos, në jeten e pergjithtë të njij populli, po ngiati kundershtimi ndermjet ktyne dy Pushtedeve, qi jânë mâ të naltat në botë.

Por të knaqet zêmra kah mund të vëhet n' oroe se si edhe perfaqsesat e fuqive shtetnore e shofin e e dishmojn çiltas ket nevojë, qi me u majtë larg çdo konflikti me Kishë. E don me thânë shum kúr kjo nevojë paraqitet aq me kjartsí, me aq fuqí arsyetimi e fjale, prej njij nieri Shteti i cilli ká sot prej vedit simpatít e admirimin e marë botës, të botës, po duem me thânë, vullndetmirë, e qi e ká pernjimend sa herë qi u uron viseve gjithnji të trazueme pagjen e vertetë; prej njaj nieri Shteti i cilli, tuj pasë krye aj vetë paktin La-

